

AUTOROV UVOD

Rabina Moše Weintera

Gospodar svemira zapovjedio je Adamu, prvom čovjeku,¹ na dan njegova stvaranja,² kako stoji napisano,³ „I G-spod B-g zapovjedio je ‘čovjeku’ (*Adamu*) ...“ B-g je zapovjedio šest naredbi Adamu:

- 1) zabranu štovanja lažnih bogova;
- 2) zabranu proklinjanja B-žjeg Imena;
- 3) zabranu ubojstva;
- 4) zabranu određenih nedopuštenih spolnih odnošaja;
- 5) zabranu krađe;
- 6) zapovijed utemeljenja zakona i sudova.

Stvoritelj je pridodao tima kad je zapovjedio Noi ne jesti meso koje je bilo uzeto od živuće životinje, kako stoji napisano,⁴ „I B-g je blagoslovio Nou, ... Ali meso, s njezinom dušom u njezinoj krvi ne smijete jesti.“ Tih sedam naredbi zovu se Sedam Zapovijedi za *B'nei Noah* („Noina djeca“, tj. goji, koji nisu židovi).⁵

Kad je Mojsije, naš učitelj, bio pozvan na Goru Sinaj, primio je Torine zapovijedi izravno od B-ga, neka bude blagoslovljen, zajedno s njihovim tumačenjima. Mojsije je primio čitavu Toru od B-ga – i Pisanu Toru (Pet

zapovijed utemeljenja ... sudova – To uključuje dužnost vođa obavijestiti svoje zajednice o Noahidskim naredbama.

ne jesti meso koje je bilo uzeto od živuće životinje – To se odnosi na kopnene sisavce i ptice.

¹Rasprava *Sanhedrin* 56b.

² Objasnjeno je u Raspravi *Sanhedrin* 56b da se sve Noahidske Zapovijedi mogu tumačenjem izvesti iz Postanka 2:16, „I G-spod B-g zapovjedio je čovjeku, govoreći, ...,” što je bilo rečeno Adamu u Vrtnu Eden na dan njegova stvaranja.

³ Postanak 2:16.

⁴ Postanak 9:1 i 9:4.

⁵ Rambam, *Zakoni Kraljeva* 9:1.

Knjiga Mojsijevih) i Usmenu Toru. Usmena je Tora tumačenje svih zapovijedi, koje su vrlo sažeto zabilježene u tih Pet Knjiga.⁶ Uključeno u Tori, B-g je također ponovio i dao Mojsiju Sedam Zapovijedi za Noinu djecu, zajedno s njihovim tumačenjima i njihovim pojedinostima.

Svim gojima na svijetu bilo je odsada vječno zapovjedbno prihvatiti i izvršavati tih sedam Božanstvenih naredbi, jer ih je B-g, neka bude blagoslovljen, zapovjedio u Tori i obznanio po Mojsiju našem učitelju da su Noini potomci prije toga bili zapovjedbni izvršavati ih.⁷

Tih sedam zapovijedi imaju općenite propise i mnoge pojedini-nosti, a sve su opisane u Usmenoj Tori, baš kao 613 zapovijedi (*micvot*) koje je židovski puk bio zapovjedbni izvršavati. Židovski Mudraci i pouzdani Rabinski stručnjaci u svakom naraštaju zapovjedbni su objasniti Toru ostatku židovskoga puka. Također su zapovjedbni objasniti Noahidske zapovijedi gojima i naučiti ih kako se tih sedam *micvot* moraju izvršavati.⁸

Ne smijemo se pouzdati ni u koga drugoga za tumačenja ikojih dijelova Tore, bilo za židove ili goje, osim prihvaćenih židovskih učenjaka Tore, jer su jedino oni, kao učenici prijašnjih Torinih Mudraca, stručnjaci koji objašnjavaju Usmenu Toru. (Rambam opisuje Torine Mudrace u Talmudu kao „glavno uporište Usmene Tore.“)⁹

također su zapovjedbni ... naučiti ih kako se tih sedam *micvot* moraju izvršavati – Zbog vrlo velikih poteškoća produljenoga židovskog progona, to nije bilo moguće u većini društava sve do sadašnjeg naraštaja.

prihvaćenih židovskih učenjaka Tore – To su židovski Mudraci i pouzdani Pravovjerni Rabini, čije odgovore i naučavanja mogu spomenuti nestručnjaci.

⁶ Rambam, *Uvod u Mišne Toru*.

⁷ Rambam, *Zakoni Kraljeva* 8:11.

⁸ *Tosafot*, Raspravica *Hagiga* 13a, navodi da je dužnost židova naučiti i obavijestiti goje o Sedam Noahidskih Zapovijedi.

⁹ Rambam, *Hilhot Mamrim* 1:1.

Uz izvršavanje Sedam Noahidskih Zapovijedi s njihovim mnogim pojedinostima, goj je zapovjeden postupati ispravno kako bi ga ljudski razum natjerao, bilo da su to dužnosti prema B-gu, drugim ljudima, ili cijelom društvu. Pa iako goji nisu zapovjedeni potanko o tim mjerilima ispravnih postupaka, B-g pomno provjerava i sudi sve postupke svake osobe. Postoje djela zbog kojih je pojedinac ili društvo podložno kazni, jer takvo ponašanje nije uzorno za ljudski rod, iako je izvan dosega Sedam Zapovijedi. Društvena čudorednost uključena je u zapovijed „sudova“ (*dinim*), preko koje su Noina djeca bila zapovjeđena postaviti sudove i sudce koji će nadgledati i upozoriti društvo o zabranjenim ponašanjima. Ali B-g će promatrati postupke pojedinca i suditi mu za svako njegovo djelo, čak i da nije u djelokrugu suda, ili ako mu sud nije pravno sposoban suditi, ili ako sud ne zna za njegovo ponašanje.¹⁰

Svrha je ove knjige objasniti tih sedam zapovijedi prema Torinim načelima i Torinom Zakonu, uključujući i njihove općenite propise i

ponašanje ... nije uzorno za ljudski rod – Istinska je posebnost čovječanstva izrečena u Raspravici *Avot* 3:14: „On [Rabin Akiva] govorio bi: Ljubljen je čovjek, jer je stvoren na sliku [B-žju]; čak je veća ljubav što mu je bilo objavljeno da je stvoren na sliku [B-žju], kako stoji napisano [Postanak 9:6]: Jer na sliku je B-žju On stvorio čovjeka.“

čak i da nije u djelokrugu suda – To je sud koji kažnjava osuđene prekršitelje Sedam Noahidskih Zapovijedi.

¹⁰ Raspravica *Sanhedrin* 104b pripovijeda uništenje glavnoga grada Sodome i Gomore. Iako je običaj obožavanja idola i nedopuštenih spolnih odnošaja bio raširen u tim gradovima, u izravnoj pobuni protiv B-ga, Božanstveni pravorijek njihovoga potpunog uništenja došao je zato što su zabranili svake običaje dobrotvornosti i ljubaznosti, u najvećoj mjeri (kaznili su svakog dobročinitelja okrutnim smaknućem). Stoga je očito da B-g zahtijeva čudoredno ponašanje od čovječanstva, čak i da nije izričito zapovjeden. Vidi Rambana na Postanak 6:2, koji objašnjava zašto je naraštaj Noinog potopa bio kažnjen posebno zbog krađe, iako su prekršili sve svoje zapovijedi, jer krađa je razumna dužnost koju nitko ne može nijekati govoreći, „nismo znali da smo bili zapovjedeni.“

njihove pojedinosti te čudoredne dužnosti koje su umno obvezatne. Svrha je naučiti pobožne goje put B-žji i smjer koji je ispravno slijediti, tako da time zasluže istaknutosti i duhovnu ljepotu „pobožnih među svjetskim pucima.“

Osnova za izvršavanje Noahidskog Zakonika

Rambam objašnjava u *Zakonima Kraljeva* 8:11: „B-g, neka bude blagoslovljen, zapovjedio je Sedam Noahidskih Zapovijedi u Tori i obavijestio Mojsija, našeg učitelja, da su Noini potomci prije toga bili zapovjedeni izvršavati ih.“

To znači da iako su Noini potomci prije toga bili zapovjedeni izvršavati ih – i ta Božanstvena zapovijed nije bila ukinuta zakonito i goji su još uvijek obvezani silom izvornih zapovijedi – unatoč tomu, bilo je još pojedinosti koje je B-g pridodao po Mojsiju na davanju Tore na Gori Sinaj. Noahidske su Zapovijedi očito bile zapovjedenjene Mojsiju, jer iako su prije toga bile zapovjedenjene Adamu i Noi, nikada nisu bile zapisane kao Tora prije Gore Sinaj. Njihovo zapisivanje u Pisanoj Tori bilo je po Mojsiju i njihova tumačenja i pojedinosti prenesene u Usmenoj Tori bile su dane Mojsiju, kao što će biti objašnjeno.

Prema njegovoj gore spomenutoj odluci, Rambam objašnjava da (a) Noini su potomci obvezani držati se svojih Sedam Zapovijedi jer ih je B-g zapovjedio njima po Mojsiju i (b) kad je B-g dao Toru po Mojsiju, pridodao je duhovni vid i za goje i za židove. Tumačenje toga duhovnog vida Noahidskog Zakonika, koji je B-g pridodao po Mojsiju na Gori Sinaj, daje Rambam u *Zakonima Torinih Osnova*, Poglavlje 8.

pobožnih među svjetskim pucima – To su goji koji zasluže vječnu duhovnu nagradu prihvaćajući izvršavanje Sedam Noahidskih Zapovijedi i držeći ih se pozorno, a posebno zato što ih je B-g, neka bude blagoslovljen, zapovjedio u Tori i obavijestio nas po Mojsiju, našem učitelju, da su Noini potomci prije toga bili zapovjedeni izvršavati ih.

Rambam objašnjava da ne vjerujemo u Mojsija, našeg učitelja, kao proroka zbog čuda koja je izveo, jer proricanje i čudesno znamenje moglo bi se izvesti čaranjem i tako bi se moglo sumnjati. Naprotiv, vjerujemo u Mojsija i B-žju istinitu Toru Mojsija – protiv koje nikada ne će biti pravog izazova – na temelju istinitog svjedočenja što su oči čitavoga izraelskog puka vidjele i njihove uši čule na B-žjem davanju Deset Zapovijedi na Gori Sinaj.